

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS (EL) 2016/1989,**11. november 2016,****milles esitatakse soovitus pikendada ajutist sisepiirikontrolli, mida tehakse erandjuhtudel, mis ohustavad Schengeni ala üldist toimimist**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrust (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieskirjad), ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 29,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu võttis 12. mail 2016 kooskõlas Schengeni piirieskirjade artikliga 29 vastu rakendusotsuse, milles esitatakse soovitus ajutise sisepiirikontrolli kehtestamise kohta erandjuhtudel, mis ohustavad Schengeni ala üldist toimimist.
- (2) Nõukogu soovitas viiele Schengeni riigile (Austria, Saksamaa, Taani, Rootsi ja Norra) jätkata kuni kuue kuu jooksul alates rakendusotsuse vastuvõtmise kuupäevast proportsionaalset ajutist piirikontrolli, et kõrvaldada tõsine oht avalikule korrale või sisejulgeolekule, mida tekitab kõnealustes riikides Kreeka välispiiri kontrollimisel valitsevate tõsiste probleemide ning Kreeka kaudu sisenevate ja teistesse Schengeni riikidesse edasi liikuda püüdvate ebaseaduslike rändajate teise rände kombinatsioon.
- (3) Komisjon avaldas 28. septembril 2016 aruande rakendusotsuse rakendamise kohta. Ta jõudis selles järeldusele, et Austria, Saksamaa, Taani, Rootsi ja Norra on oma sisepiiri kontrollinud proportsionaalselt ja kooskõlas nõukogu soovitusega. Lisaks järeldas komisjon kättesaadava teabe ja asjaomastelt riikidelt saadud aruannete põhjal, et rakendusotsuse muutmise ettepanekute tegemiseks ei olnud aruannete esitamise ajal vajadust.
- (4) 18. ja 21. oktoobril 2016 andsid asjaomased Schengeni riigid komisjonile teist korda aru nõukogu soovituse rakendamise kohta. Esitatud teave järgis esimese aruande jaoks esitatud teabele sarnast suundumust (vähenes sisenemiskeelu saanud isikute ning saadud varjupaigataotlejate arv) ning see näitab, et olukord on järkjärguliselt stabiliseerumas.
- (5) Hoolimata Euroopa Liitu saabuvate ebaseaduslike rändajate ja varjupaigataotlejate arvu järsust langusest viibib endiselt märkimisväärne hulk ebaseaduslikke rändajaid nii Kreekas kui ka neis liikmesriikides, keda Kreekast lähtuv teine ränne kõige rohkem mõjutab. Varasemalt täheldatud suundumuste põhjal võib õigustatult eeldada, et need isikud võivad soovida ebaseaduslikult teistesse liikmesriikidesse edasi liikuda, kui teisest rännet takistavad piirikontrollid kaotatakse.
- (6) Rändekriisi algusest saadik kogunenud ja ikka veel laekuvate uute varjupaigataotlejate arv koormab suurel määral kõigi ELi liikmesriikide, eelkõige aga rakendusotsusega hõlmatud Schengeni riikide ametiasutusi ja talitusi.
- (7) Sisepiirikontrolli ei saa käsitleda eraldi muudest olulistest teguritest. Oma teatises, mis sisaldas tegevuskava „Tagasi Schengeni juurde“, ⁽²⁾ määras komisjon kindlaks mitmesugused meetmed, mida tuleb võtta Schengeni ala täieliku toimimise taastamiseks.

⁽¹⁾ ELT L 77, 23.3.2016, lk 1.⁽²⁾ COM(2016) 120 final.

- (8) Üks tegevuskava meetmetest oli Euroopa piiri- ja rannikuvalvet käsitleva määruse vastuvõtmine ja rakendamine. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/1624, mis käsitleb Euroopa piiri- ja rannikuvalvet ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/399 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 863/2007, nõukogu määrus (EÜ) nr 2007/2004 ning nõukogu otsus 2005/267/EÜ, ⁽¹⁾ jõustus 6. oktoobril 2016, kõigest üheksa kuud pärast seda, kui komisjon esitas määruse ettepaneku – see annab märku kõigi osaliste pühendumusest. Eeldatakse, et kiirreageerimisreservid, mille hulka kuuluvad nii inimressursid kui ka tehniline varustus, ning kiire tagasisaatmise reservid moodustatakse ja võetakse kasutusele vastavalt 7. detsembriks 2016 ja 7. jaanuariks 2017.
- (9) Veel üks tegevuskavas „Tagasi Schengeni juurde“ sisalduv meede on ELi-Türgi avalduse edukas rakendamine. Avalduse rakendamine annab küll juba häid tulemusi, nagu täheldatakse kolmandas eduaruandes, ⁽²⁾ aga sellegipoolest on oluline jätkuvalt tagada, et avalduse rakendamine toimuks jätkusuutlikult. Lisaks on tarvis jätkata koostööd, milles lepitati kokku Lääne-Balkani rändeteel olevate riikide juhtide kohtumisel tehtud avalduses.
- (10) Eeltoodust järeldub, et hoolimata tegevuskavas „Tagasi Schengeni juurde“ kindlaks määratud valdkondades tehtavatest järjepidevatest ja suurtest edusammudest ning olukorra järkjärgulisest stabiliseerumisest, on tegevuskava meetmete täielikuks rakendamiseks ja nende abil asjakohaste tulemuste saamiseks tarvis endiselt aega.
- (11) Seega püsib endiselt erandolukord, mis ohustab tõsiselt avalikku korda ja sisejulgeolekut ning kogu Schengeni ala toimimist tervikuna.
- (12) Võttes arvesse praegust ebastabiilset olukorda Kreekas ja survet neile liikmesriikidele, keda Kreekast lähtuv ebaseaduslike rändajate teisene ränne kõige rohkem mõjutab, tundub põhjendatud lubada neil Schengeni riikidel, kes praegu oma sisepiiri kontrollivad, nimelt Austria, Saksamaal, Taanil, Rootsil ja assotsieerunud riigil Norral pikendada kooskõlas Schengeni piirieskirjade artikliga 29 proportsionaalselt ajutist sisepiirikontrolli, kui seda kohaldatakse viimase abinõuna avalikule korrale või sisejulgeolekule avalduvale tõsisele ohule reageerimiseks.
- (13) Praegu kättesaadavate faktiliste näitajate alusel ei tohiks pikendamise kestus ületada kolme kuud alates käesoleva rakendusotsuse vastuvõtmise kuupäevast.
- (14) Liikmesriigid, kes otsustavad käesoleva rakendusotsuse kohaselt sisepiirikontrolli jätkata, peaksid sellest teavitama teisi liikmesriike, Euroopa Parlamenti ja komisjoni.
- (15) Enne sisepiirikontrolli jätkamise kasuks otsustamist peaksid asjaomased liikmesriigid analüüsima, kas neil ei ole kindlakstehtud ohu tulemuslikuks kõrvaldamiseks võimalik piirikontrolli asemel võtta mõnda muud meetet. Asjaomased liikmesriigid peaksid oma teatesse lisama selle võimaluse analüüsimise tulemused ja põhjendama oma otsust piirikontrolli jätkata.
- (16) Vastavalt Euroopa Ülemkogu 20. oktoobri 2016. aasta järeldustele rände kohta, hõlmab protsess „tagasi Schengeni juurde“ ajutise sisepiirikontrolli kohandamist tegelikele vajadustele. Käesoleva rakendusotsuse alusel tehtav kontroll peaks toimuma vaid vajalikus ulatuses ja selle intensiivsus peaks piirduma hädavajalikkuga. Näiteks kui sisserändajate voog on konkreetsel ajavahemikul minimaalne, ei pruugi kontrollimine teataval piirilõikudel isegi enam vajalik olla. Selleks et võimalikult vähe takistada üldsusel asjaomaseid sisepiire ületada, võib korraldada ainult sihipärast ning riskianalüüsil ja luureteabel põhinevat kontrolli. Lisaks tuleks asjaomastel piirilõikudel tehtava kontrolli vajalikkust koostöös kõigi mõjutatud liikmesriikidega korrapäraselt uurida ja hinnata, et seda edaspidi järkjärguliselt vähendada.
- (17) Iga käesoleva rakendusotsuse rakendamise kuu lõpus tuleks komisjonile saata täielik aruanne tehtud kontrolli tulemuste kohta koos kontrolli jätkamise vajaduse hindamisega, kui see on asjakohane. See aruanne peaks sisaldama kontrollitud sisepiiri lõikudes kontrollitud isikute koguarvu, kontrolli tulemusel tehtud sisenemis-keeldude koguarvu, kontrolli tulemusel tehtud tagasisaatmisesüsteemide koguarvu ja saadud varjupaigataotluste koguarvu.
- (18) Nõukogu võtab teadmiseks komisjoni märkuse, mille kohaselt komisjon jälgib tähelepanelikult käesoleva rakendusotsuse kohaldamist,

⁽¹⁾ ELT L 251, 16.9.2016, lk 1.

⁽²⁾ Kolmas eduaruanne ELi ja Türgi avalduse rakendamise kohta (COM(2016) 634).

SOOVITAB JÄRGMIST:

1. Austria, Saksamaal, Taanil, Rootsil ja Norral pikendada kuni kolmeks kuuks alates käesoleva rakendusotsuse vastuvõtmise kuupäevast proportsionaalset ajutist piirikontrolli järgmistel sisepiiridel:
  - Austria Austria-Ungari ja Austria-Sloveenia vahelisel maismaapiiril;
  - Saksamaal Saksamaa-Austria vahelisel maismaapiiril;
  - Taanil oma sadamates, millel on parvlaevühendus Saksamaaga, ja Taani-Saksamaa vahelisel maismaapiiril;
  - Rootsil Lõuna ja Lääne politseipiirkonnas asuvates Rootsi sadamates ning Öresundi silla juures;
  - Norral oma sadamates, millel on parvlaevühendus Taani, Saksamaa ja Rootsi.
2. Enne sellise piirikontrolli pikendamist peaksid asjaomased liikmesriigid vahetama mõjutatud liikmesriigi või liikmesriikidega arvamusi tagamaks, et sisepiirikontrolli tehakse üksnes siis, kui seda peetakse vajalikuks ja proportsionaalseks. Lisaks peaksid asjaomased liikmesriigid tagama, et sisepiirikontrolli tehakse ainult viimase abinõuna, kui muude meetmetega ei ole võimalik saavutada samaväärseid tulemusi, ja ainult sellistel sisepiirilõikudel, kus seda peetakse kooskõlas Schengeni piirieskirjadega vajalikuks ja proportsionaalseks. Asjaomased liikmesriigid peaksid vastavalt teavitama teisi liikmesriike, Euroopa Parlamenti ja komisjoni.
3. Piirikontroll peaks jääma sihipäraseks, põhinema riskianalüüsil ja luureteabel ning kontrolli ulatus, sagedus, koht ja aeg peaksid piirduma sellega, mis on rangelt vajalik tõsisele ohule reageerimiseks ning avaliku korra ja sisejulgeoleku kaitsmiseks. Käesoleva rakendusotsuse kohaselt sisepiirikontrolli tegev liikmesriik peaks kord nädalas läbi vaatama kontrolli vajalikkuse, sageduse, koha ja aja, kohandama kontrolli intensiivsust kõrvaldamist vajava ohu tasemele, lõpetama kontrolli järkjärgult, kui see on asjakohane, ning esitama komisjonile kord kuus aruande.

Brüssel, 11. november 2016

Nõukogu nimel
eesistuja
P. ŽIGA